

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1307

av **Thomas Finnborg (M)**

Forska bör man – geriatrisk och gerontologisk forskning i strykkläss

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att instifta en ny forskningsfinansiär för geriatrisk och gerontologisk forskning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Behovet av bättre kunskap om äldre och äldres villkor är stort. Gerontologi och geriatrik, läran om äldres villkor och sjukdomar, är relativt nya kunskapsområden. Som sådana har de fortfarande svårigheter att få anslag till och hinna med vetenskaplig kunskapsinhämtning, inte minst för att hålla jämn takt med det ökade behovet av kunskap till följd av allt fler äldre i samhället.

Satsningar på forskning som rör äldre har minskat trots att andelen äldre i befolkningen ökar. Vetenskapsrådet och Forte har öronmärkta medel för omvårdnadsforskning men har svårigheter att i tillräcklig grad täcka alla behov av forskningsmedel till äldreforskning. Dessutom finns flera exempel på att utmärkta initiativ inom äldreforskning läggs ner pga att forskningsfinansiären inte längre har möjlighet att stödja projektet, som t ex Vårdalinstitutet och Swedish Brainpower vilka båda lades ner eller fick drastiskt minskad finansiering efter tio framgångsrika år. En viktig forskningsfinansiär för äldreforskningen var Vårdalstiftelsen som lades ner 2013 efter att i 19 år ha stöttat äldreforskning.

Socialstyrelsens vetenskapliga råd påpekar att satsning på klinisknära forskning och vetenskaplig utveckling inom geriatrik är en förutsättning för såväl rekrytering som kunskapsutveckling. Detta gäller såväl medicinsk forskning, rehabiliteringsforskning, omvårdnadsforskning och beteendevetenskaplig forskning som samhällsvetenskaplig forskning inom äldreområdet. En ödesfråga för äldresjukvården och äldreomsorgen är just rekrytering av kompetent personal av alla kategorier.

Utprovning och testning av nya mediciner, så kallade läkemedelsprövningar, görs nästan uteslutande på yngre personer. Den forskning som finns om läkemedel och äldre är dessutom bristfällig. Samtidigt är äldre de största användarna av läkemedel. De stora läkemedelsbolagen testar ogärna läkemedel på de äldsta och mest sjuka då det kan innebära risker att läkemedlet får problem att bli godkänt pga oönskade reaktioner hos en skör testperson. Därför behövs oavhängiga forskningsfinansiärer. Detta leder till en påtaglig risk för läkemedel som är sämre anpassade för den äldre människan med risk för biverkningar, och omvänt att äldre inte får tillgång till ett bra läkemedel pga att det inte är testat på äldre.

Bättre kunskap om äldres omsorg och sjukdomar och att utbilda kompetent personal är en ödesfråga. Mer forskningsmedel öronmärkta för äldreforskning är en förutsättning för kunskap och kompetent personal. Möjligheten att instifta en ny forskningsfinansiär för geriatrisk och gerontologisk forskning bör därför ses över.

Thomas Finnborg (M)